

Ordonanța președințială. Analiză doctrinară și jurisprudențială privind garantarea respectării drepturilor fundamentale

The emergency injunction. Doctrinal and jurisprudential analysis on ensuring the protection of fundamental rights

Asist. univ. dr. **Roxana Silvia TRUȚA***
Universitatea de Medicină, Farmacie,
Științe și Tehnologie „George Emil Palade”
Facultatea de Economie și Drept
Târgu-Mureș

Abstract

The emergency injunction represents a special procedural instrument in Romanian civil law, designed to ensure urgent and provisional protection of rights in cases where delay would cause irreparable harm. This article provides a doctrinal and jurisprudential analysis of the emergency injunction, emphasizing its role in safeguarding fundamental rights guaranteed by the Constitution. The study examines the legal framework under the Civil Procedure Code, the conditions of admissibility: urgency, appearance of right, and non-prejudgment of the merits, and also the provisional nature, and recent case law illustrating its practical application in areas such as health protection, family law, and property rights. Furthermore, the paper discusses the principle of proportionality and the constitutional limits on restricting rights, with the aim of improving efficiency and predictability in this urgent procedure.

Key words: emergency injunction; fundamental rights; protection; proportionality; urgency.

Rezumat

Ordonanța președințială constituie un mecanism procedural special în dreptul procesual civil român, destinat protecției urgente și provizorii a drepturilor în situații în care întârzierea soluționării litigiului ar putea produce un prejudiciu ireparabil. Articolul realizează o analiză doctrinară și jurisprudențială a acestei instituții, evidențiind rolul său în garantarea drepturilor fundamentale consacrate de Constituție. Sunt prezentate cadrul normativ, condițiile de admisibilitate: urgența,

* roxana.truta@umfst.ro.

aparența de drept și neprejudicarea fondului, precum și caracterul provizoriu, dar și jurisprudența recentă care ilustrează aplicarea practică în domenii cum ar fi protecția sănătății, dreptul familiei și dreptul de proprietate. De asemenea, se examinează principiul proporționalității și limitele constituționale ale restrângerii drepturilor, având drept finalitate ipoteze care să conducă la eficientizarea procedurii.

Cuvinte-cheie: *ordonanță președințială; drepturi fundamentale; protecție; proporționalitate; urgență.*

1. Preliminarii

Ordonanța președințială este, poate, una dintre cele mai des întâlnite și utilizate proceduri speciale.

Caracterul versatil al ordonanței președințiale, precum și utilitatea sa practică în arhitectura mijloacelor procesuale civile sunt generate în mod direct de diversitatea măsurilor ce pot fi dispuse pe această cale și de suplețea procedurii astfel cum a fost concepută de legiuitor. Flexibilitatea normei permite adaptarea ei la situații juridice extrem de variate – de la protejarea provizorie a dreptului de proprietate până la intervenții urgente în raporturile de familie, în materia executării silite sau a raporturilor juridice cu componentă publică. În același timp, cadrul procedural accelerat, lipsit de formalism excesiv și deschis unui probatoriu redus din punctul de vedere al perioadei de administrare, oferă instanței posibilitatea de a reacționa rapid în fața unui pericol iminent sau a riscului producerii unei pagube greu reparabile.

Prin îmbinarea acestor elemente – varietatea măsurilor și suplețea procedurii – ordonanța președințială se conturează ca un instrument jurisdicțional esențial pentru asigurarea protecției imediate și efective a drepturilor și intereselor legitime ale părților, fără a afecta soluționarea fondului litigiului¹.

Parcursul ascendent al ordonanței președințiale în practica judiciară românească se explică, între altele, și prin influența jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului. Într-o hotărâre de referință, instanța de la Strasbourg a statuat, cu valoare de principiu, că inclusiv în cazul procedurilor provizorii care se finalizează printr-o hotărâre definitivă, autoritățile naționale sunt ținute să respecte exigențele unui proces echitabil. Această orientare a C.E.D.O. a consolidat ideea că măsurile urgente și vremelnice nu pot constitui un „spațiu procesual derogatoriu” de la garanțiile prevăzute de art. 6 C.E.D.O., ci dimpotrivă, trebuie supuse unui control atent privind respectarea contradictorialității, a dreptului la apărare și a motivării adecvate a soluției.

¹ M.C. Barbu, *Noul Cod de procedură civilă. Jurisprudență rezumată*, p. 295 – Decizia nr. 24/2014, pronunțată de Tribunalul Buzău, Secția I civilă, *apud* I. Leș, *Codul de procedură civilă. Comentariu pe articole*, ediția a 3-a, Editura C.H. Beck, București, 2022, p. 1492.

În urma acestei jurisprudențe, instanțele interne au devenit mai receptive la necesitatea asigurării unor garanții procedurale minime și în cadrul procedurilor accelerate, contribuind astfel la maturizarea instituției și la creșterea credibilității sale ca instrument de protecție efectivă a drepturilor fundamentale².

Soluția Curții Europene a Drepturilor Omului are la origine un litigiu aparent banal, născut în anul 1985 în Malta, între doi vecini ai unui imobil. Conflictul se referea la disconfortul creat proprietarului apartamentului de la parter de către vecina de la etajul superior, care obișnuia să își întindă rufele la uscat pe balcon, deasupra curții acestuia. Considerând că această practică reprezintă o ingerință nejustificată în exercitarea dreptului său de proprietate, proprietarul de la parter a sesizat instanța competentă prin intermediul unei *injunction* – o procedură provizorie specifică dreptului maltez –, solicitând emiterea unei hotărâri prin care să i se interzică vecinei sale să își întindă rufele în acel mod.

Acest demers judiciar, ce avea la bază un conflict de vecinătate tipic și o pretenție relativ modestă, s-a transformat în timp într-un litigiu cu profunde implicații asupra interpretării garanțiilor procesului echitabil în materia măsurilor provizorii. Procedura internă s-a derulat cu încălcarea unor garanții fundamentale ale contradictorialității și independenței judecătorului, iar reclamantul a sesizat Curtea de la Strasbourg.

Astfel, dincolo de particularitățile faptice ale cauzei, acest litigiu a oferit Curții Europene a Drepturilor Omului prilejul de a formula un principiu esențial: atunci când o măsură provizorie se finalizează printr-o decizie cu efecte juridice definitive, aceasta intră în câmpul de aplicare al art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, impunând respectarea integrală a standardelor procesului echitabil.

Cauza, cunoscută sub numele *Micallef c. Malta*, a devenit astfel un reper jurisprudențial major, cu impact direct asupra modului în care instanțele naționale – inclusiv cele din România – au înțeles să aplice garanțiile procesuale în proceduri urgente precum ordonanța președințială.

Disputa dintre proprietarii celor două apartamente a fost soluționată temporar pe calea unei proceduri de urgență, însă această procedură a fost afectată de vicii procesuale semnificative. În primă instanță, injoncțiunea a fost admisă fără citarea părâtului, ceea ce a condus la lipsa contradictorialității și a dreptului la apărare. În apel, situația s-a agravat printr-o încălcare flagrantă a principiului imparțialității obiective: judecătorul care a soluționat cauza era fratele avocatului reclamantului, iar cererea de recuzare a fost respinsă.

Aceste nereguli procedurale, aparent minore în contextul unui banal litigiu de vecinătate, au constituit fundamentul pentru intervenția Marii Camere a Curții Europene a Drepturilor Omului. Analizând ansamblul procedurii interne, Curtea a ajuns la concluzia că, atunci când o măsură provizorie produce efecte juridice defi-

² Hotărârea *Micallef împotriva Maltei*, din data de 15 octombrie 2009, pronunțată de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, disponibilă la adresa <http://ier.gov.ro/wp-content/uploads/cedo/Micallef-impotriva-Maltei.pdf>.

nitive sau are un impact substanțial asupra drepturilor civile ale persoanei, aceasta intră în sfera de aplicare a art. 6 par. 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Astfel, Marea Cameră a reconsiderat poziția anterioară a Curții și a stabilit, cu valoare de principiu, că procedurile provizorii nu pot fi sustrate standardelor procesului echitabil atunci când consecințele lor sunt decisive pentru drepturile părților. Lipsa citării pârâtului și aparența de lipsă de imparțialitate a instanței au fost decisive în formularea acestei noi orientări jurisprudențiale.

Cauza *Micallef c. Malta* a devenit astfel un punct de cotitură, influențând direct modul în care instanțele naționale – inclusiv cele române – analizează garanțiile procedurale în cadrul ordonanței președințiale și al altor remedii provizorii³.

La data de 15 octombrie 2009, adică la mai bine de 24 de ani de la nașterea conflictului propriu-zis, Marea Cameră a Curții Europene a Drepturilor Omului a oferit jurisprudenței această soluție istorică, revigorând, dacă putem spune, aplicabilitatea prevederilor art. 6 privind garantarea dreptului la un proces echitabil. Trebuie menționat că înaintea pronunțării acestei hotărâri, Curtea Europeană a Drepturilor Omului nu a considerat că în cazul procedurilor provizorii se impune respectarea prevederilor art. 6 par.1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Drept urmare, în înțelesul și respectarea soluției pronunțate, Curtea a venit cu noi argumente, printre altele menționând că în ceea ce privește dreptul dedus judecății, acesta este obligatoriu să aibă un caracter civil conform jurisprudenței Curții, atât în ceea ce privește dreptul comun, cât și pe calea procedurii de urgență, respectiv ca măsura care se dorește a fi dispusă pe calea procedurii de urgență (a ordonanței președințiale) să fie direct determinantă pentru dreptul care este dedus judecății pe calea dreptului comun.

În consecință, după pronunțarea hotărârii, rolul și locul procedurilor provizorii la nivelul sistemelor de drept europene au crescut exponențial, oferind garanție persoanelor interesate în a recurge la utilizarea de astfel de proceduri cu respectarea dreptului la un proces echitabil.

Particularizând de la generalitatea procedurilor de urgență, provizorii, la instituția ordonanței președințiale, însăși rațiunea acesteia este determinată de caracterul său preventiv. *A simili ad similem*, ceea ce este determinant în materia ordonanței președințiale este însăși caracterul preventiv al acesteia⁴.

2. Garantarea respectării drepturilor fundamentale în cadrul procedurii de ordonanță președințială

³ <https://www.juridice.ro/88124/revirimentul-de-jurisprudenta-la-cedo-si-intinsul-rufelor-la-uscata-dea-supra-curtii-vecinului-aplicabilitatea-dreptului-la-un-proces-echitabil-la-ordonanta-presedintiala.html>.

⁴ R.S. Truța, *Procedura de soluționare a ordonanței președințiale*, Editura C.H. Beck, București, 2025, pp. 19-20.

Potrivit actualei reglementări, art. 997 Cod procedură civilă, „*instanța de judecată, stabilind că în favoarea reclamantului există aparența de drept, va putea să ordone măsuri provizorii în cazuri grabnice, pentru păstrarea unui drept care s-ar păgubi prin întârziere, pentru prevenirea unei pagube iminente și care nu s-ar putea repara, precum și pentru înlăturarea piedicilor ce s-ar ivi cu prilejul unei executări*”, rezultând astfel importanța majoră de care această instituție se bucură în raport de natura dispozițiilor care pot fi luate de către instanțele de judecată.

Așadar, asemenea măsuri întărite printr-o foarte rapidă reacție a instanțelor de judecată pot fi dispuse doar pe calea unor proceduri speciale cum este ordonanța președințială, neputând fi realizate în cadrul unei proceduri de drept comun⁵.

În comparație cu celelalte proceduri speciale, ordonanța președințială este cel mai des întâlnită și folosită în practică, găsindu-și întrebuințarea în diferite domenii, cum ar fi: materia locativă, în materia cazurilor de divorț, pentru stabilirea de măsuri provizorii până la definitivarea divorțului, în materia raporturilor de vecinătate⁶, precum și în multe ale situații⁷.

2.1. Accesul efectiv la instanță. Dreptul la apărare. Contradictorialitatea

Accesul la justiție reprezintă fundamentul garantării oricărui alt drept procesual. În procedura ordonanței președințiale, caracterizată prin termene scurte și necesitatea soluționării rapide, instanța trebuie să se asigure că accesul părților la mecanismele jurisdicționale nu este iluzoriu, ci se produce efectiv.

Termenele reduse de citare, inerente procedurii, pot constitui un obstacol în exercitarea dreptului la apărare, mai ales în situațiile în care partea pârâtă are la dispoziție un interval insuficient pentru pregătirea apărărilor. Pentru ca accesul la instanță să fie efectiv, este necesar ca instanța să acorde prioritate realității situației procesuale, și nu formalismului procedural, analizând concret dacă amânarea ar compromite urgența măsurii sau dacă, dimpotrivă, este indispensabilă pentru asigurarea echității procedurii.

De asemenea, caracterul executoriu al hotărârii de primă instanță nu poate lipsi calea de atac de efectivitate. Apelul trebuie să reprezinte un veritabil instrument de control jurisdicțional, capabil să remediere eventualele nereguli ale primei instanțe, fără a anula utilitatea practică a măsurii provizorii.

Chiar dacă este vorba despre o procedură cu un caracter special care se bucură de unele derogări de la regulile de drept comun⁸, există și anumite reguli care trebuie

⁵ I. Leș, *Noul cod de procedură civilă. Comentariu pe articole*, Editura C.H. Beck, București, 2013, p. 1263.

⁶ C. Roșu, *Drept procesual civil. Partea specială*, ediția a 12-a, Editura C.H. Beck, București, 2023, p. 154.

⁷ R.S. Truța, *Critici privind procedura de soluționare a ordonanței președințiale*, Editura Universul Juridic, București, 2022, în volumul *In Honorem Lucian Chiriac*, coordonatori D. Chilea, R. Coman, D. Valea, p. 344.

⁸ C. Roșu, *op. cit.*, p. 159.

respectate chiar și în cazul procedurilor speciale⁹, cum ar fi, spre exemplu, citarea părților, respectiv garantarea caracterului contencios al procedurii ordonanței președințiale.

În acest sens, conform prevederilor art. 999 alin. (1) C. pr. civ., citarea părților în cazul procedurii ordonanței președințiale urmează a fi făcută conform dispozițiilor care reglementează cauzele urgente, însă tot în cadrul aceluiași articol, la următorul alineat, este precizat și faptul că în situații de urgență deosebită, instanța, apreciind asupra cauzei, va putea judeca și fără citarea părților. Trebuie totuși menționat că regula o reprezintă citarea părților, respectiv „față de consecințele pe care le poate produce admiterea cererii de ordonanță președințială în materie locativă, instanțele vor dispune, de regulă, citarea părților; înlăturarea acestei garanții procesuale fiind admisibilă numai în cazuri cu totul excepționale, de extremă urgență”¹⁰, iar excepția este judecata fără citare¹¹.

De altfel, cu toate că din punct de vedere legislativ, apreciem că textul de lege este clar și concis, nu de puține ori a fost sesizată Curtea Constituțională a României pentru a se pronunța asupra unora dintre dispozițiile legale care reglementează instituția ordonanței președințiale, considerate a fi neconstituționale de către unii petiționari¹².

Cu titlu de exemplu, menționăm sesizarea Curții Constituționale de către Curtea de Apel Ploiești-Secția I civilă, la solicitarea lui Nicolae Mircea Iosipescu Zambra, într-o cauză având ca obiect soluționarea apelului¹³ formulat împotriva unei sentințe prin care a fost admisă cererea de ordonanță președințială, dispozițiile legale criticate încalcă prevederile constituționale ale art. 21 privind accesul liber la justiție, astfel cum acesta se interpretează potrivit art. 20 alin. (2) din Constituție și prin prisma art. 6 privind dreptul la un proces echitabil din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, precum și ale art. 24 privind dreptul la apărare. De asemenea, se invocă art. 10 din Declarația Universală a Drepturilor Omului și art. 14 pct. 1 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice.

Accesul liber la justiție nu oprește posibilitatea existenței unor reglementări speciale, care să se aplice în condiții de urgență deosebită, ca în cazul ordonanței președințiale.

De asemenea, prevederile contestate nu contravin pactelor și tratatelor privitoare la drepturile fundamentale ale omului, la care România este parte.

⁹ I. Leș, C. Jugastru (coordonatori), ș. a, *Tratat de drept procesual civil*, Vol. II, *Căile de atac. Dispoziții privind asigurarea unei practici judiciare unitare. Procedurile speciale. Executarea silită. Procesul civil internațional*, ediția a 2-a, revăzută și adăugită, Editura Universul Juridic, București, 2020, p. 331.

¹⁰ Decizia de îndrumare nr. 5/1975, pronunțată de Tribunalul Suprem, în S. Zilberstein, V. Ciobanu, *Drept procesual civil. Îndreptar de practică judiciară*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1980, p. 189, *apud* I. Leș, *Procedurile speciale reglementate în Codul de Procedură civilă*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1989, p. 38.

¹¹ C. Roșu, *op. cit.*, p. 160; M. Tăbârcă, *Drept procesual civil*, vol. II, *Procedura contencioasă în fața primei instanțe. Procedura necontencioasă judiciară. Proceduri speciale*, Editura Universul Juridic, București, 2013, p. 756.

¹² Decizia Curții Constituționale nr. 732/2020 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 999 alin. (2) C. pr. civ. a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1072 din 12 noiembrie 2020.

¹³ A. Speriusi-Vlad, *Apelul în procesul civil*, Editura Universul Juridic, București, 2015, p. 215.

Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea a constatat că soluția legislativă cuprinsă în art. 999 alin. (2) C. pr. civ., constând în posibilitatea judecării ordonanței președințiale și fără citarea părților, a mai format obiect al controlului de constituționalitate exercitat cu privire la dispozițiile art. 581 alin. (3) din vechiul C. pr. civ., care reglementau o soluție legislativă similară. Curtea s-a pronunțat în sensul constituționalității soluției legislative criticate prin raportare la aceleași norme de referință invocate ca și în prezenta cauză, spre exemplu prin Decizia nr. 1.235/2007¹⁴, Decizia nr. 426/2007¹⁵ sau Decizia nr. 229/2010¹⁶.

Posibilitatea de soluționare a ordonanței președințiale fără citarea părților reprezintă o derogare foarte importantă de la principiul contradictorialității și de la principiul dreptului la apărare, dar care este justificată de urgența deosebită a anumitor cereri. Regula este citarea părților conform normelor privind citarea în procesele urgente.

Instanța de contencios constituțional a subliniat în mod corect că soluția legislativă criticată reprezintă o normă de procedură a cărei reglementare este de competența exclusivă a legiuitorului care poate institui reguli speciale de procedură – cum este aceea că ordonanța va putea fi dată și fără citarea părților – în considerarea unor situații deosebite¹⁷.

Un alt exemplu este sesizarea făcută de către Tribunalul Mehedinți – Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal, la solicitarea Agenției Naționale de Administrare Fiscală, aceasta motivând că în situația în care soluția instanței este de a admite cererea reclamantei și prin urmare de a pronunța o hotărâre care poate fi atacată cu apel în termen de 5 zile de la pronunțare, părții pârâte i-ar fi încălcat dreptul la apărare, deoarece nu poate motiva o cale de atac prin necunoașterea argumentelor care au stat la baza admiterii cererii¹⁸.

În examinarea pe care Curtea Constituțională a realizat-o asupra excepției de neconstituționalitate s-a pornit de la faptul că ordonanța președințială este o instituție care face parte din categoria procedurilor speciale, analizând deopotrivă condițiile speciale de admisibilitate ale ordonanței președințiale și scopul pentru care o ordonanță președințială poate fi instituită.

¹⁴ Decizia Curții Constituționale nr. 1235/2007 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 581 alin. (3) vechiul C. pr. civ. a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 119 din 14 februarie 2008.

¹⁵ Decizia Curții Constituționale nr. 426/2007 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 581 și art. 582 vechiul C. pr. civ. a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 391 din 11 iunie 2007.

¹⁶ Decizia Curții Constituționale nr. 229/2010 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 404¹ și art. 581 alin. (3) vechiul C. pr. civ. a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 295 din 6 mai 2010.

¹⁷ R. Truța, C. Roșu, *La constitutionnalité de l'ordonnance de référé*, publicat în *Curentul Juridic*, nr. 1(88)/2022, pp. 91-92.

¹⁸ *Ibidem*.

În continuare, instanța de contencios constituțional a apreciat asupra faptului că instituirea unei norme speciale cu privire la momentul de la care curge termenul pentru declararea unei căi de atac nu aduce în niciun fel atingere dreptului la apărare al pârâtei, atâta timp cât prevederile art. 1000 alin. (1) C. pr. civ. trebuie analizate prin coroborarea lor cu prevederile art. 470 alin. (5). C. pr. civ. În baza acestora, în ipoteza în care termenul pentru declararea unei căi de atac curge de la un alt moment decât comunicarea hotărârii, motivarea apelului se va face într-un termen de aceeași durată, care curge, însă, de la data comunicării hotărârii¹⁹.

Practic, este vorba despre o situație de excepție în care există un termen de formulare al apelului, care curge diferit față de termenul de motivare al acestei căi de atac²⁰.

Astfel, în ipoteza în care soluționarea cererii de emitere a ordonanței președințiale a fost făcută cu citarea părților, apelul trebuie să fie declarat înăuntrul termenului de apel prevăzut de lege, iar motivarea apelului se va face de la comunicarea efectivă a hotărârii, într-un termen de aceeași durată.

În cazul ordonanței președințiale date cu citarea părților, termenul de motivare a apelului este de 5 zile de la comunicare²¹.

Fiind recunoscută posibilitatea apelantului de a motiva calea de atac de la comunicarea hotărârii, nu este nicidecum vorba de o încălcare a dreptului la apărare, atâta timp cât va putea combate în întregime argumentele reținute de instanța de judecată în sentință.

De altfel, instanța de contencios constituțional a reținut în mod previzibil și corect că exercitarea unui drept de către cel căruia îi aparține se poate realiza doar în cadrul legal anume stabilit de către legiuitor, astfel cum e prevăzut și în art. 126 din Constituție. Prin respectarea anumitor exigențe, printre care stabilirea unor termene anume, valorificarea acestora nemaiputând fi realizată odată ce termenul a fost depășit.

Reglementarea specială pe care o îmbracă procedura ordonanței președințiale nu încalcă niciun aspect de constituționalitate, fiind pe deplin respectate prevederile art. 129 din Constituție, conform căruia „*împotriva hotărârilor judecătorești, părțile interesate și Ministerul Public pot exercita căile de atac, în condițiile legii*”.

Pe cale de consecință, părțile citate la soluționarea ordonanței președințiale au posibilitatea să ia cunoștință de soluția și de argumentele instanței, iar dacă consideră, au deschisă calea apelului, însă într-un termen de 5 zile de la pronunțare. În ipoteza în care partea citată nu va declara calea de atac în termenul legal, ci va aștepta să i se comunice hotărârea, astfel cum e regula în procedura de drept comun, apelul acesteia va fi considerat ca fiind tardiv.

¹⁹ *Ibidem*.

²⁰ A. Speriusi-Vlad, *op. cit.*, p. 227.

²¹ G. Boroș, M. Stancu, *Drept procesual civil*, Editura Hamangiu, București, 2015, p. 607.

În raport de prevederile art. 186 C. pr. civ., dacă întârzierea este datorată unor motive întemeiate, va putea solicita repunerea în termen.

Concluzia finală a Curții a fost că lipsa diligenței părții, care, deși a fost citată fie la dezbateri, fie la pronunțarea hotărârii judecătorești, nu înțelege să formuleze cale de atac în condițiile prevăzute de lege, nu poate fi considerată ca reprezentând un viciu de neconstituționalitate²².

Concluzii

Ordonanța președințială s-a profilat ca fiind unul dintre cele mai eficiente și mai flexibile instrumente jurisdicționale destinate protecției provizorii a drepturilor civile. Evoluția sa legislativă și consolidarea practicii judiciare au transformat această procedură într-un mecanism indispensabil pentru prevenirea unor prejudicii iminente și pentru menținerea unui echilibru provizoriu între părți, până la soluționarea definitivă a litigiului pe dreptul comun.

Influența jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, în special hotărârea de referință pronunțată în cauza *Micallef c. Malta*, a determinat o reconceptualizare a garanțiilor aplicabile procedurilor provizorii. Stabilind că art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului devine incident ori de câte ori măsura provizorie produce efecte definitive sau decisive asupra drepturilor civile ale părților, Marea Cameră a eliminat percepția tradițională potrivit căreia procedurile urgente ar putea constitui un spațiu procesual derogatoriu. În consecință, contradictorialitatea, dreptul la apărare, imparțialitatea obiectivă a instanței și motivarea soluției au devenit elemente esențiale și în această materie, chiar dacă adaptate caracterului urgent al procedurii.

Curtea Constituțională a României a confirmat, la rândul său, compatibilitatea dispozițiilor art. 999-1000 C. pr. civ. cu exigențele constituționale și convenționale, subliniind că derogările procedurale specifice – precum posibilitatea soluționării fără citarea părților sau termenul scurt de apel – sunt justificate de natura specială și preventivă a ordonanței președințiale. Totodată, instanța constituțională a reamintit că exercitarea drepturilor procesuale se face în limitele și condițiile stabilite de legiuitor, iar părțile au obligația de a manifesta diligență în cadrul procedurilor accelerate.

Rezultă astfel că ordonanța președințială funcționează într-un echilibru delicat între două imperative: pe de o parte, necesitatea intervenției rapide pentru protejarea unui drept amenințat; pe de altă parte, respectarea garanțiilor esențiale ale procesului echitabil. Această dualitate conferă procedurii atât eficiență, cât și legitimitate, întrucât măsurile dispuse pe această cale nu pot sacrifica principiile de bază ale jurisdicției civile, chiar dacă sunt temporare și provizorii.

În concluzie, ordonanța președințială rămâne un instrument procesual indispensabil, iar consolidarea jurisprudenței naționale și europene în materie contribuie la maturizarea sa ca mecanism eficient de protecție judiciară. Asigurarea garanțiilor minimale ale

²² R.S. Truța, *op. cit.*, p. 221.

procesului echitabil – chiar și în condițiile celerității – reprezintă premisa fundamentală pentru menținerea credibilității acestei proceduri și pentru garantarea accesului efectiv la justiție în situațiile de urgență.